

N:o 30.

Af herr **A. Johansson** i Möllstorp, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t* angående ändring af § 51 af kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet.

I kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 upptagas åtskilliga kommunala befattningar och bestyr, hvilka de dertill af kommunalstämman valde icke må afsäga sig utom i de fall, som omförmälas i 14 § af nämnda kongl. förordning. Bland dessa uppdrag kan exempelvis nämnas ordförandebefattningen i kommunalstämma, kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelse, hvilka uppdrag kunna understundom vara både arbetsamma och svårskötta; och mycken tid tages i allmänhet i anspråk, om dessa befattningar skola på ett tillfredsställande sätt fullgöras. Jemlikt § 51 i omberörda kongl. förordning skola dylika uppdrag som de ofvan anförda fullgöras utan annan ersättning än till skrifmaterialier, postporton m. m., hvilket belopp det ligger i kommunalstämmans hand att godtyckligt bestämma. I åtskilliga större kommuner är måhända detta arfvode något rundligare tilltaget, men i allmänhet torde 10 å 25 kronor för år vara det vanliga. Vore det nu så, att alla fyrkinnehafvare eller å kommunalstämma röstberättigade personer inom kommunen finge i tur och ordning bestrida dylika skyldigheter och menighetsbestyr, vore härom mindre att säga. Men detta är alldeles icke förhållandet. Tvärtom äro enligt § 41 af ofta åberopade kongl. förordning vissa samhällsmedlemmar genom sitt embete och tjänst befriade fran sådana kommunala uppdrag. Andra åter äro på grund af åtskilliga orsaker, såsom ålderdom, sjuklighet m. fl., befriade från dessa bestyr. Många medlemmar af en

kommun kunna gifvetvis icke väljas att sköta dessa befattningar af det skäl, att de anses därför sakna nödiga förutsättningar. Att emellertid *alla* medlemmar af en kommun hafva fördel af och äro intresserade i att dessa menighetsbestyr och kommunala befattningar väl skötas, torde vara obestriddt. Det har händt och händer väl ganska ofta, att personer emot sin vilja och sina egna berättigade intressen påtvingas dylika svåra uppdrag utan att vara i besittning af förmåga att sköta desamma, hvarför de af egna medel nödgas att betala annan person för befattningens bestridande. Att en sådan extra beskattning icke är rättvis, ligger i öppen dag.

Men äfven andra omständigheter böra vid bedömande af dessa förhållanden tagas i öfvervägande.

Under de sista årtiondena har jordbrukarnes ställning i högst väsentliga delar förändrats. Genom de högt stegrade arbetsprisen och den ofta förekommande totala bristen på lefvande arbetskrafter har den mindre jordbrukaren och yrkesidkaren kommit i det läge att nödgas för att kunna existera begagna sin tid och hela sin energi till eget arbete, hvarför någon tid för honom till skötandet af större allmänna göromål icke blifver öfrig.

Under de år, som förflutit, sedan kommunal sjelfstyrelse infördes, hafva dessutom en sådan mängd af nya författningar och cirkulär utkommit och komma årligen allt fort, att arbetet i högst väsentlig grad ökats för kommunalnämndens ordförande. Jag tillåter mig blott nämna om hans skyldighet att lemna alla dessa statistiska uppgifter, som af vederbörande myndigheter införas.

Att sådana uppdrag, som jag nu omnämnt, varit och måhända ännu betraktas som förtroendeuppdrag, torde icke kunna omintetgöra eller ens förringa betydelsen af de sakförhållanden, jag nu tillåtit mig vidröra.

Man kan icke bortvisa det rättskraf, att ett tungt och mångårigt arbete för det allmänna, hvaraf alla inom samhället hafva gagn, och som icke kan utföras utan afsevärda uppoffringar af den enskilde, bör af allmänheten betalas. Ett stöd för denna min uppfattning hemtar jag af den omständigheten, att vi helt nyss fått en lag, som stadgar aflöning åt fjerdingsman, hvilken tjänst dock fortfarande betraktas som ett menighetsbestyr.

Då jag anser, att åtskilliga kommunala befattningar äro af den beskaffenhet, att deras innehafvare borde tillerkännas skälig ersättning, men det å andra sidan skulle blifva allt för betungande för kommunerna, som redan nu flerstädes äro belastade af tryckande kommunala skattebördor, vill jag inskränka mig till att vördsamt föreslå,

att Riksdagen genom underdånig skrifvelse anhåller, det Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida icke sådan ändring af § 51 af kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 kunde vidtagas, att ordföranden i kommunalnämnd och fattigvårdsstyrelse måtte ega rätt uppbära lön för sin tjänst, samt att härom aflåta förslag till Riksdagen.

Stockholm den 24 januari 1900.

Adolf Johansson.